

УНІФІКАЦІЯ ІННОВАЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ

У науковій роботі досліджуються проблемні питання уніфікації інноваційного законодавства України у теоретичній площині, зокрема, пошук форм уніфікації законодавства та визначення структури інноваційного законодавства як засадничих властивостей законодавства. Результати дослідження даних питань можуть бути основою для застосування на практиці.

Ключові слова: законодавство, інновації, уніфікація законодавства.

Постановка проблеми. Стан нормативно-правового забезпечення в інноваційній сфері давно викликає занепокоєння багатьох науковців, які наголошують на необхідності систематизації інноваційного законодавства, приведення його до єдиної системи. Сучасне законодавство, яке регулює інноваційну діяльність, налічує понад 300 нормативно-правових актів (закони, постанови Уряду, укази Президента та інші підзаконні відомчі документи), декілька законопроектів перебувають на розгляді Верховної Ради України. Такий великий масив норм, їх надлишкова кількість та «розпорошеність» по різних галузях права обумовлюють виникнення проблем у правовому регулюванні інноваційних відносин. Але не тільки кількісні, а й якісні показники стану нормативно-правової бази, змістове та термінологічне наповнення норм, узгодження положень різних актів залишають бажати кращого.

Колективом співробітників Науково-дослідного інституту правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України десять років тому було запропоновано проект Інноваційного кодексу України, поява якого була зумовлена необхідністю правової визначеності у правовому регулюванні відносин, що виникають у зв'язку зі створенням, розповсюдженням об'єктів інтелектуальної власності, інноваційних продуктів та їх реалізацією як інновацій, а також соціальною затребуваністю законодавчого забезпечення інноваційно орієнтованих трансформацій [1, с. 177]. Пакет першочергових законодавчих пропозицій у сфері інноваційної діяльності, підготовлений Інститутом, було надіслано до Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України. Але, на жаль, законодавець залишив поза увагою

таку можливість зробити крок вперед до побудови інноваційного суспільства. Слід відмітити, що змістовно інноваційне законодавство України тоді ще не набуло об'єктивної готовності для поточної кодифікації у штатному режимі законодавчої діяльності [2, с. 5]. На сьогоднішній день відсутність уніфікованого інноваційного законодавства залишається стрижневою проблемою правозастосування в інноваційній сфері.

Метою статті є дослідження процесу уніфікації інноваційного законодавства України у теоретичній площині, а саме: пошук форм уніфікації законодавства та визначення структури інноваційного законодавства як засадничих властивостей законодавства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Певні аспекти удосконалення та кодифікації інноваційного законодавства України були об'єктом дослідження таких вчених, як: Атаманової Ю. Є., Бринцева В. Д., Гейця В. М., Глібка С. В., Давидюка О. М., Єфремової К. В., Задихайла Д. В., Знаменського Г. Л., Любич А. М., Сімсон О. Е., Фрончко В. В., Шаповалової О. В. та ін. Окремо слід відмітити провідного науковця Атаманову Ю. Є., яка зробила вагомий внесок у розвиток фундаментальних і прикладних досліджень із становлення інноваційного права та вдосконалення інноваційного законодавства України, серед них монографії: «Інноваційне право України: проблеми теорії та систематизації» (2005), «Теоретичні проблеми становлення інноваційного права України» (2006), «Господарсько-правове забезпечення інноваційної політики держави» (2008), «Основні проблеми системного господарсько-правового регулювання відносин в інноваційній сфері» (2009).

Виклад основного матеріалу. Ідея уніфікації чинного інноваційного законодавства України не є новою, вона виникла більш ніж десятиліття тому. За цей час багато вчених висловлювало думку про об'єктивну необхідність уніфікації. Уніфікація законодавства передбачає приведення законодавчої бази до єдиної системи і структури нормативно-правових актів, створення одноманітних, ідентичних правових норм, які повністю збігаються, забезпечення змістовної однозначності правових приписів та уніфікація правової термінології, розширення кола загальних правових норм тощо [3, с. 5].

Необхідність уніфікації нормативно-правової бази в інноваційній сфері зумовила пошук форм систематизації інноваційного законодавства. Розглядалися різні варіанти: від внесення змін до чинного ЗУ «Про інноваційну діяльність» та доповнення глави 34 «Правове регулювання інноваційних відносин» Господарського кодексу України до проведення систематизації всього масиву нормативно-правових актів в інноваційній сфері, та розроблення за її результатами кодифікованого акту, регулятивним впливом якого охоплювались би всі основні аспекти реалізації відносин інноваційного процесу [2, с. 158]. Аналіз зазначених правових форм удосконалення правового регулювання відносин в інноваційній сфері дав підстави для висновку, що найбільш ефективною з них є остання із розробленням як результату міжгалузевої кодифікації Інноваційного кодексу (далі – ІК), який здатний на відміну від інших законодавчих актів виконувати роль основоположного нормативно-правового акта держави з питань забезпечення, стимулювання та здійснення інноваційної діяльності суб'єктами господарювання [4].

Отже, більшість сучасних науковців [1, с. 182; 5; 6; 7, с. 101; 8; 9; 10; 11, с. 43] стосовно можливих форм систематизації галузевого інноваційного законодавства (інкорпорація, консолідація, кодифікація) є прихильниками кодифікації як найбільш досконалої форми, яка в найбільшій мірі відповідає комплексному та складному характеру інноваційної галузі права і взмозі упорядкувати весь масив нормативно-правових актів, які регулюють інноваційну діяльність. І з ними не можна не погодитись. Слід зазначити, що у правовій науці інкорпорація та консолідація, завданнями яких є уніфікація близьких за змістом положень кількох нормативних актів без зміни змісту норм (елементарна систематизація), вважаються початковими стадіями систематизації, тоді як кодифікація є заключною стадією, основним завданням якої є створення єдиного закону, приведення до системної єдності та однорідності нормативного матеріалу галузевої структури законодавства з частковим або повним оновленням змісту норм, їх узгодженням [Див. 12, с. 228–236]. І, як зазначав

Д. А. Керімов, неможливо провести кодифікацію законодавства без попередньої його інкорпорації.

Слід зробити висновок, що виконання завдань уніфікації законодавчої бази, яка регулює інноваційну діяльність, найбільш доцільно здійснити шляхом кодифікації. Тобто приведення нормативного масиву, який «розпорошений» у різних галузях права, до єдиної системи та структури, уніфікація термінологічного апарату, узгодження між собою положень різних нормативних актів, досягнення змістовної однорідності норм, створення нових норм, які будуть регулювати відносини, що не набули ще правової визначеності, доречно здійснити шляхом прийняття єдиного основоположного нормативно-правового акту – Кодексу. У результаті цього повинна значно підвищитися ефективність законодавства.

Щодо вдосконалення інноваційного законодавства Знаменський Г. Л. виокремлює дві стадії робіт: передпроектну (рішення теоретичних проблем вдосконалення законодавства) і проєктну (підготовка конкретних пропозицій і проєктів нормативних актів). В межах передпроектної стадії (програми) можуть вирішуватися такі теоретичні проблеми законодавства, як його система і структура, цілі, ефективність, оптимізація змісту і форми. Без глибокого вивчення системних і структурних властивостей законодавства неможливо створення методологічних засад удосконалення законодавства [13, с. 12].

Розглянемо які пропозиції щодо визначення структури інноваційного законодавства України існують у науковій літературі.

В. Фрончок пропонує в структурі інноваційного права виділити загальну і особливу частини. У загальній частині інноваційного права закріпити такі розділи [14, с. 243–244]: 1) поняття «інновацій» (поняття та його класифікація); 2) поняття «інноваційна діяльність» (поняття та її складові частини); 3) інноваційна система (елементний склад, взаємозв'язок між елементами); 4) суб'єкти інноваційної діяльності; 5) публічна і непублічна (приватна) підтримка інноваційної діяльності; 6) форми комерціалізації інновацій (визначає способи, за допомогою яких можлива комерціалізація інновацій, в тому числі: визначення кращої локації для бізнесу; податкові режими; новітні способи зайняття певними видами підприємництва та ін.); 7) договірне інноваційне право; 8) право інтелектуальної власності як форма інновацій.

В особливій частині інноваційного права допустимо визначити такі розділи: 1) правове регулювання технологічних інновацій (інновації в сферах нанотехнологій, медицини, енергетики, в комп'ютерній сфері і т. д.); 2) правове регулювання організаційних інновацій (розробка та реалізація нових або зміна корпоративної стратегій, впровадження сучасних

методів управління організаціями та установами та ін.); 3) правове регулювання маркетингових інновацій (інтернет-торгівля та електронна комерція; навички у сфері інноваційного маркетингу тощо); 4) правове регулювання інновацій в публічному секторі (стосується питань формування, комерціалізації, використання і поширення інновацій в рамках публічно-правових утворень); 5) правове регулювання інновацій в приватному секторі (пов'язане з формуванням, комерціалізацією, використанням та поширенням інновацій в приватному секторі).

На нашу думку, до загальної частини, яка зазвичай зосереджує норми, що визначають принципи, загальні положення та основні інститути права, можна віднести запропоновані перші чотири розділи. Їх доцільно було б об'єднати в один (перший) розділ «Загальні положення». Інші розділи – передбачають правове регулювання інноваційних відносин, їх слід віднести до особливої частини. Таким чином, поділ на загальну та особливу частину інноваційного законодавства не є доцільним, оскільки в загальній частині залишається один розділ невеликий за об'ємом, а в особливій частині весь масив законодавства, що регламентує інноваційну діяльність. Слід послідовно розташувати розділи без поділу на загальну та особливу частини.

Інші концептуальні підходи до систематизації інноваційного законодавства використовує Ю. Атаманова. Вона пропонує таку структуру проекту Інноваційного кодексу України [1, с. 180–182]:

I. Загальні положення: 1. Предмет регулювання. 2. Національна інноваційна система та її структура. 3. Принципи функціонування НІС. 4. Інноваційна діяльність та інноваційні відносини. 5. Розмежування інноваційних відносин з іншими відносинами у сфері господарювання.

II. Загальні засади державного регулювання функціонування національної інноваційної системи: 1. Держава, територіальна громада як учасники інноваційних відносин. 2. Предмет та основні напрямки державної інноваційної політики. 3. Форми реалізації державної інноваційної політики. 4. Прогнозування, планування та пріоритети інноваційного розвитку економічної системи. 5. Державно-правові засоби реалізації державної інноваційної політики. 6. Моніторинг реалізації державної інноваційної політики. 7. Державний контроль та нагляд за функціонуванням НІС. 8. Підстави та порядок застосування засобів державного регулювання надзвичайного характеру.

III. Суб'єкти інноваційної діяльності та учасники інноваційних відносин: 1. Загальні положення. 2. Суб'єкти інноваційної діяльності. 3. Види та організаційно-правові форми суб'єктів інноваційної діяльності. 4. Технопарки як суб'єкти інноваційної

діяльності. 5. Компанії по управлінню правами інтелектуальної власності. 6. Суб'єкти інноваційної інфраструктури. 7. Венчурні фонди. 8. Інші учасники інноваційних відносин.

IV. Об'єкти інноваційних відносин: 1. Загальні положення. 2. Об'єкти права інтелектуальної власності як об'єкти інноваційних відносин. 3. Поняття та види інноваційних об'єктів. 4. Обороздатність інноваційних продуктів. 5. Технології. 6. Інновації. 7. Форми реалізації інновацій та інноваційна продукція. 8. Державна реєстрація інноваційних об'єктів. 9. Розподіл прав інтелектуальної власності на інноваційні об'єкти, створені за рахунок державних коштів.

V. Господарські зобов'язання інноваційного характеру: 1. Загальні положення. 2. Порядок переходу прав на інноваційні об'єкти. 3. Ціноутворення та оцінка вартості інноваційних об'єктів. 4. Стандартизація та сертифікація інноваційних об'єктів. 5. Загальні засади конкуренції. 6. Відповідальність за правопорушення.

VI. Договори інноваційного характеру: 1. Загальні положення. 2. Державна експертиза та реєстрація договорів інноваційного характеру. 3. Окремі види договорів інноваційного характеру. 4. Особливості договорів інноваційного характеру з іноземним елементом.

VII. Спеціальні режими інноваційної діяльності: 1. Загальні положення. 2. Види спеціальних режимів інноваційної діяльності.

Пізніше науковцями Науково-дослідницького інституту правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України даний проект був удосконалений та доповнений [Див. 2, с. 165–167]: з'явився розділ присвячений правовим засадам організації та здійснення наукової, науково-технічної інноваційної діяльності, був розширений розділ «Суб'єкти інноваційної діяльності та учасники інноваційних відносин», перший розділ доповнено главами «Інфраструктура національної інноваційної системи» та «Господарська діяльність з розробки та впровадження інновацій», передбачено державне забезпечення інноваційної, технологічної та науково-технічної безпеки.

Структура закону, запропонованого Атамановою Ю. Є., побудована за класичною схемою «суб'єкт – об'єкт, взаємозв'язки між ними». Окремими елементами у структурі інноваційного законодавства закріплюються специфічні особливості інноваційних відносин: господарські зобов'язання, договори, спеціальні режими. Необхідність включення розділу «Господарські зобов'язання інноваційного типу» до проекту Кодексу обумовлена значною специфікою зобов'язань, що виникають з приводу розроблення, створення, передачі та впровадження інноваційних об'єктів як інновацій [15].

Щодо включення розділу «Договори інноваційного характеру» в проект Кодексу слід зазначити, що договірне право в інноваційній сфері є складним і специфічним явищем. З огляду на величезну кількість різного роду інновацій, застосовувані в їх регулюванні договірні моделі досить різноманітні. Умовно кажучи, питання створення і застосування будь-якої інновації регулюються способом, часто відмінним від того, яким регулюється інша інновація, що повністю може змінити основні характеристики договору. Відповідно можна констатувати, що виділення кількох однакових типових договорів в частині однієї чи іншої інновації неможливо. Під умови функціонування тієї чи іншої інновації створюється виключний нетиповий складний договір. Таким чином, у договірному інноваційного права можна виділити його ключову особливість, що відрізняє його від інших видів договірного права та пов'язана з його неоднорідністю – це нетиповість його умов [14, с. 244]. Різноманітність і нетиповість договорів інноваційного типу вимагає обов'язкового закріплення правового регулювання цих відносин на законодавчому рівні, зокрема, в Кодексі.

Розділ присвячений концептуальним засадам запровадження спеціальних режимів інноваційної діяльності також має місце бути по причині нетипового правового регулювання даних відносин. На нашу думку, потрібно розширити цей розділ положеннями, що будуть регулювати спеціальні режими інноваційної діяльності. Сьогодні у державній інноваційній політиці відмічаються тенденції щодо активізації, стимулювання інноваційної діяльності та її державної підтримки, зокрема, міністерствами розробляються законопроекти по цим напрямкам. Таким чином, розділ «Спеціальні режими інноваційної діяльності» охоплює досить широке коло питань, яке також потребує свого законодавчого закріплення.

Підсумовуючи, слід зазначити, що структура інноваційного законодавства запропонована Фрончко В. В. та Атамановою Ю. Є. включає у себе майже одні і тіж самі блоки: загальні положення, державне регулювання інноваційних відносин, державна підтримка, суб'єкти інноваційної діяльності, форми реалізації іновачій, договірне інноваційне право, право інтелектуальної власності як форма інновацій. Але є деякі відмінності, Фрончко розділяє правове регулювання інновацій на регулювання у публічному секторі та на регулювання у приватному секторі, а також розрізняє правове регулювання по спеціалізаціям – маркетингові інновації, технологічні, органі-

заційні. На нашу думку, більш доцільна структура проекту Кодексу Атаманової Ю. Є., оскільки вона проведена на базі існуючих Законів України та підзаконних нормативно-правових актів, зокрема законів «Про інноваційну діяльність», «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків», «Про державне регулювання діяльності в сфері трансферу технологій», «Про наукову та науково-технічну діяльність», «Про наукову та науково-технічну експертизу» та інших, і тим самим цілеспрямовано враховує структурні властивості інноваційного законодавства України, що є основним завданням кодифікації.

Значимо також про зміни, які сьогодні відбуваються у законотворчості: розробка проекту Закону України «Про підтримку та розвиток інноваційної діяльності», прийняття якого скасує Закон України «Про інноваційну діяльність». На нашу думку, такі трансформації в інноваційному законодавстві можливо і носять позитивний характер (у деякій мірі удосконалюють та розвивають існуюче законодавство), але знову таки мають тимчасовий ефект із фрагментарним забезпеченням нормативно-правовою основою інноваційних відносин та залишають відкритими питання уніфікації інноваційного законодавства.

Висновки. Проблематика уніфікації законодавства в інноваційній сфері є актуальною і потребує першочергового вирішення як на практиці, так і у теоретичній площині. При вирішенні теоретичних проблем вдосконалення інноваційного законодавства повинні бути чітко визначені цілі, предмет, структура, форма вдосконалення законодавчої бази, оптимізоване її змістовне та термінологічне наповнення. Результати наукових напрацювань в означеному напрямі мають досить високий рівень розробки та можуть бути застосовані для впровадження їх на практиці.

Проведене дослідження дає підстави стверджувати, що оптимальною і найбільш ефективною формою уніфікації інноваційного законодавства є прийняття єдиного нормативно-правового акту – кодексу. Щодо структури інноваційного законодавства повинні бути такі групи норм: загальні положення, державне регулювання інноваційних відносин та державна інноваційна політика, суб'єкти інноваційної діяльності, об'єкти інноваційних відносин, правові засади організації та здійснення наукової та науково-технічної інноваційної діяльності, господарські зобов'язання інноваційного характеру, договірне інноваційне право, спеціальні режими інноваційної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Атаманова Ю. Інноваційний кодекс України як форма удосконалення законодавчого забезпечення інноваційного розвитку України. *Вісник Академії правових наук України*. 2008. №1 (52). С. 172–182. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/5587/1/Atamanova_172.pdf.

2. Проект інноваційного кодексу України. Харків: Право, 2012. 168 с.
3. Волошенюк О. В. Гармонізація та уніфікація законодавства як форми зближення правових систем. *Право і суспільство*. 2015. № 4, частина 4. С. 3-7. URL: http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2015/4_2015/part_4/3.pdf.
4. Атаманова Ю. Є. Концептуальні підходи до систематизації інноваційного законодавства та розроблення проекту Інноваційного кодексу України. *Проект Інноваційного кодексу України як новий етап розвитку нормотворення в інноваційній сфері* : матеріали наук.-практ. конф. (м. Харків, 14 червня 2011 р.). Харків : «ФІНН», 2011.
5. Петришин О. В. Привітальне слово Пертишина О. В. *Проект Інноваційного кодексу України як новий етап розвитку нормотворення в інноваційній сфері* : матеріали наук.-практ. конф. (м. Харків, 14 черв. 2011 р.). Харків : «ФІНН», 2011.
6. Задихайло Д. В. Проект Інноваційного кодексу в контексті інноваційної політики держави. *Проект Інноваційного кодексу України як новий етап розвитку нормотворення в інноваційній сфері* : матеріали наук.-практ. конф. (м. Харків, 14 черв. 2011 р.). Харків : «ФІНН», 2011.
7. Юшко А. М. Законодавче забезпечення інноваційного розвитку українського суспільства. Концептуальні засади становлення інноваційного суспільства в Україні : монографія / за ред. Ю. Є. Атаманової, Г. П. Клімової. Харків : Право, 2015. Гл. 1.3. 450 с.
8. Єфремова К. В. Загальні засади державного регулювання функціонування національної інноваційної системи. *Проект Інноваційного кодексу України як новий етап розвитку нормотворення в інноваційній сфері* : матеріали наук.-практ. конф. (м. Харків, 14 черв. 2011 р.). Харків : «ФІНН», 2011.
9. Кохан В. П. До питання про правовий статус наукових працівників у проекті інноваційного кодексу. *Проект Інноваційного кодексу України як новий етап розвитку нормотворення в інноваційній сфері* : матеріали наук.-практ. конф. (м. Харків, 14 черв. 2011 р.). Харків : «ФІНН», 2011.
10. Адамюк Д. І. Господарсько-правові аспекти регулювання реалізації інноваційних проектів. *Проект Інноваційного кодексу України як новий етап розвитку нормотворення в інноваційній сфері* : матеріали наук.-практ. конф. (м. Харків, 14 черв. 2011 р.). Харків : «ФІНН», 2011.
11. Бринцев В. Д. Концепція удосконалення системи інноваційного права. *Право та інновації*. 2020. № 4 (32). С. 38–45.
12. Гетьман Є. А. Кодифікація як форма систематизації законодавства України. *Проблеми законності*. Харків, 2008. Вип. 99. С. 228–236.
13. Знаменський Г. Л. Напрями вдосконалення інноваційного законодавства: системний підхід. *Право та інновації*. 2019. № 4 (28). С. 7–14.
14. Фрончко В. Місце інноваційного права в сучасній системі права. *Актуальні проблеми правознавства*. 2017. Вип. 4 (12). С. 241–245. URL: <http://appj.wunu.edu.ua/index.php/appj/article/view/235/233>.
15. Уркевич В. Ю. Господарські зобов'язання інноваційного типу в проекті Інноваційного кодексу України. *Проект Інноваційного кодексу України як новий етап розвитку нормотворення в інноваційній сфері* : матеріали наук.-практ. конф. (м. Харків, 14 черв. 2011 р.). Харків : «ФІНН», 2011.

REFERENCES

1. Atamanova Yu. (2008). Innovatsiinyi kodeks Ukrainy yak forma udoskonalennia zakonodavchoho zabezpechennia innovatsiinoho rozvytku Ukrainy. *Visnyk Akademii pravovykh nauk Ukrainy – Bulletin of the Academy of Legal Sciences of Ukraine*, 1 (52), 172–182. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/5587/1/Atamanova_172.pdf [in Ukrainian].
2. Proekt innovatsiinoho kodeksu Ukrainy. (2012). Kharkiv: Pravo [in Ukrainian].
3. Volosheniuk O. V. (2015). Harmonizatsiia ta unifikatsiia zakonodavstva yak formy zblyzhennia pravovykh system. *Pravo i suspilstvo – Law and society*, 4 part 4, 3–7. URL: http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2015/4_2015/part_4/3.pdf [in Ukrainian].
4. Atamanova Yu. Ye. (2011). Kontseptualni pidkhody do systematyzatsii innovatsiinoho zakonodavstva ta rozroblennia proektu Innovatsiinoho kodeksu Ukrainy. *Proekt Innovatsiinoho kodeksu Ukrainy yak novyi etap rozvytku normotvorennia v innovatsiinii sferi: materialy nauk.-prakt. conf. (m. Kharkiv, 14 chervnia 2011 r.) – Draft Innovation Code of Ukraine as a new stage in the development of rule-making in the innovation sphere: materials of the scientificpractical conference*, Kharkiv: «FINN» [in Ukrainian].

5. Petryshyn O. V. (2011). Pryvitalne slovo Pertyshyna O. V. *Proekt Innovatsiinoho kodeksu Ukrainy yak novyi etap rozvytku normotvorennia v innovatsiinii sferi: materialy nauk.-prakt. konf. (m. Kharkiv, 14 chervnia 2011 r.) – Draft Innovation Code of Ukraine as a new stage in the development of rulemaking in the innovation sphere: materials of the scientific-practical conference*, Kharkiv: «FINN» [in Ukrainian].
6. Zadykhailo D. V. (2011). Proekt Innovatsiinoho kodeksu v konteksti innovatsiinoi polityky derzhavy. *Proekt Innovatsiinoho kodeksu Ukrainy yak novyi etap rozvytku normotvorennia v innovatsiinii sferi: materialy nauk.-prakt. konf. (m. Kharkiv, 14 chervnia 2011 r.) – Draft Innovation Code of Ukraine as a new stage in the development of rule-making in the innovation sphere: materials of the scientific-practical conference*, Kharkiv: «FINN» [in Ukrainian].
7. Yushko A. M. (2015). Zakonodavche zabezpechennia innovatsiinoho rozvytku ukrainskoho suspilstva. *Kontseptualni zasady stanovlennia innovatsiinoho suspilstva v Ukraini - Conceptual bases of formation of innovative society in Ukraine*. Yu. Ye. Atamanova, H. P. Klimova (Eds.). Kharkiv: Pravo, ch. 1.3 [in Ukrainian].
8. Yefremova K. V. (2011). Zahalni zasady derzhavnogo rehuliuвання функціонування національної інноваційної системи. *Proekt Innovatsiinoho kodeksu Ukrainy yak novyi etap rozvytku normotvorennia v innovatsiinii sferi: materialy nauk.-prakt. konf. (m. Kharkiv, 14 chervnia 2011 r.) – Draft Innovation Code of Ukraine as a new stage in the development of rule-making in the innovation sphere: materials of the scientific-practical conference*, Kharkiv: «FINN» [in Ukrainian].
9. Kokhan V. P. Do pytannia pro pravovyi status naukovykh pratsivnykiv u proekti innovatsiinoho kodeksu. *Proekt Innovatsiinoho kodeksu Ukrainy yak novyi etap rozvytku normotvorennia v innovatsiinii sferi: materialy nauk.-prakt. konf. (m. Kharkiv, 14 chervnia 2011 r.) – Draft Innovation Code of Ukraine as a new stage in the development of rule-making in the innovation sphere: materials of the scientific-practical conference*, Kharkiv: «FINN» [in Ukrainian].
10. Adamiuk D. I. Hospodarsko-pravovi aspekty rehuliuвання realizatsii innovatsiinykh proektiv. *Proekt Innovatsiinoho kodeksu Ukrainy yak novyi etap rozvytku normotvorennia v innovatsiinii sferi: materialy nauk.-prakt. konf. (m. Kharkiv, 14 chervnia 2011 r.) – Draft Innovation Code of Ukraine as a new stage in the development of rule-making in the innovation sphere: materials of the scientific-practical conference*, Kharkiv: «FINN» [in Ukrainian].
11. Bryntsev V. D. (2020). Kontseptsiiia udoskonalennia systemy innovatsiinoho prava. *Pravo ta innovatsii - Law and innovation*, 4 (32), 38-45 [in Ukrainian].
12. Hetman Ye. A. (2008). Kodyfikatsiia yak forma systematyzatsii zakonodavstva Ukrainy. *Problemy zakonnosti – Problems of legality*, issue 99, 228–236 [in Ukrainian].
13. Znamenskyi H. L. (2019). Napriamy vdoskonalennia innovatsiinoho zakonodavstva: systemnyi pidkhid. *Pravo ta innovatsii – Law and innovation*, 4 (28), 7–14 [in Ukrainian].
14. Fronchko V. (2017). Mistse innovatsiinoho prava v suchasni systemi prava. *Aktualni problemy pravoznavstva – Current problems of jurisprudence*, issue 4 (12), 241–245. URL: <http://appj.wunu.edu.ua/index.php/appj/article/view/235/233> [in Ukrainian].
15. Urkevych V. Yu. Hospodarski zoboviazannia innovatsiinoho typu v proekti Innovatsiinoho kodeksu Ukrainy. *Proekt Innovatsiinoho kodeksu Ukrainy yak novyi etap rozvytku normotvorennia v innovatsiinii sferi: materialy nauk.-prakt. konf. (m. Kharkiv, 14 chervnia 2011 r.) – Draft Innovation Code of Ukraine as a new stage in the development of rule-making in the innovation sphere: materials of the scientific-practical conference*, Kharkiv: «FINN» [in Ukrainian].

ГРЕЧКО ОЛЬГА

кандидат юридических наук, младший научный сотрудник НИИ правового обеспечения
инновационного развития НАПрН Украины

УНИФИКАЦИЯ ИННОВАЦИОННОГО ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА УКРАИНЫ: ПРОБЛЕМЫ ТЕОРИИ И ПРАКТИКИ

В научной работе исследуются проблемные вопросы унификации инновационного законодательства Украины в теоретической плоскости, в частности, поиск форм унификации законодательства и определение структуры инновационного законодательства как основных свойств законодательства. Результаты исследования данных проблем могут служить основой для применения на практике.

Ключевые слова: законодательство, инновации, унификация законодательства.

HRECHKO OLGA

PhD, Assistant Researcher of the Research Institute of Providing Legal Framework
for the Innovate Development of NALS of Ukraine

UNIFICATION OF INNOVATIVE LEGISLATION OF UKRAINE: PROBLEMS OF THEORY AND PRACTICE

Problem setting. The state of regulatory and legal support in the field of innovation has long been of concern to many scientists, who emphasize the need to systematize innovation legislation, bringing it into a single system. Modern legislation governing innovation has more than 300 regulations. Such a large array of norms, their excessive number and «scattering» in various branches of law cause problems in the legal regulation of innovation relations. But not only quantitative but also qualitative indicators of the state of the legal framework, substantive and terminological content of norms, harmonization of the provisions of various acts leave much to be desired.

Analysis of resent researches and publications. Certain aspects of improvement and codification of innovation legislation of Ukraine have been the subject of research by such scientists as: Atamanova Yu. Ye., Bryntsev V. D., Heits V. M., Hlibko S. V., Davydiuk O. M., Yefremova K. V., Zadykhailo D. V., Znamenskyi H. L., Liubchych A. M., Simson O. E., Fronchko V. V., Shapovalova O. V. and others. Separately it should be noted the leading scientist Atamanova Yu. Ye., who made a significant contribution to the development of basic and applied research on the formation of innovation law and improvement of innovation legislation.

Target of research. Research of the process of unification of innovation legislation of Ukraine in the theoretical plane, namely: search for forms of unification of legislation and determination of the structure of innovation legislation as the basic properties of legislation.

Article's main body. The research examines the problematic issues of unification of innovation legislation of Ukraine in the theoretical plane, in particular, the search for forms of unification of legislation and the definition of the structure of innovation legislation as the basic properties of legislation. It is concluded that the implementation of the tasks of unification of the legal framework governing innovation is most appropriate through codification. As a result, the effectiveness of legislation should be significantly increased. Regarding the structure of innovation legislation, according to the author, the structure of the draft Code Atamanova Yu. Ye. is more appropriate, as it is carried out on the basis of existing laws of Ukraine and bylaws. It can be taken as a basis and supplemented taking into account the emergence of new forms and participants in innovation relations. The results of the study of these issues can be the basis for practical application.

Conclusions and prospects for the development. The issue of unification of legislation in the field of innovation is relevant and needs to be addressed as a matter of priority. The study gives grounds to claim that the optimal and most effective form of unification of innovation legislation is the adoption of a single legal act - the code. Regarding the structure of innovation legislation, the following groups of norms should be: general provisions, state regulation of innovation relations and state innovation policy, subjects of innovation activity, objects of innovation relations, legal bases of organization and implementation of scientific and scientific-technical innovation activity, economic obligations. binding of innovative character, contractual innovation law, special modes of innovative activity.

Keywords: legislation, innovations, unification of legislation.

За ДСТУ 8302:2015 цю статтю слід цитувати:

Гречко О.О. Уніфікація інноваційного законодавства України: проблеми теорії і практики. *Право та інновації*. 2021. № 3 (35). С. 119–125.